

زنگ فو

رویکرد عضوی در طب چینی

مبانی نظری و عملی

عملکردها، روابط متقابل و الگوهای ناسازگاری

جرمی راس

ترجمه: دکتر راسین مجلسی (MD-PhD)

دکترای طب سوزنی از دانشگاه نانجینگ

zhangrumajlesi@gmail.com

انتشارات آناطاب

سرشناسه	:	راس، جرمی
عنوان و نام پدیدآور	:	Ross, Jeremy
مشخصات نشر	:	زنگ فو : شبکه‌های عضو طب سنتی چین: مبانی نظری و عملی عملکردها، روابط متقابل و الگوهای ناسازگاری/نوشته جرمی راس ؛ ترجمه رامین مجلسی.
مشخصات ظاهری	:	تهران: آناطب، ۱۳۹۸.
شابک	:	۳۸۲ص: مصور، جدول.
وضعیت فهرست نویسی	:	۹۷۸-۶۰۰-۹۹۲۱-۳۷-۹
یادداشت	:	فنی
عنوان دیگر	:	کتابنامه.
موضوع	:	شبکه‌های عضو طب سنتی چین: مبانی نظری و عملی عملکردها، روابط متقابل و الگوهای ناسازگاری.
شناسه داده شده	:	پزشکی سوزنی
رده ی کنگره	:	مجلسی، رامین، ۱۳۵۱، مترجم
رده بندی دی	:	۱۸۴RM
شماره شابشناسی ملی	:	۸۹۲/۶۱۵
	:	۵۹۳۸۹۶۹

عنوان	تنگ فو (شبکه های عضو طب سنتی چینی)
ناشر	انتشارات آناطب
نویسنده	جرمی راس
مترجم	رامین مجلسی
ویراستاری، صفحه آرایی و طراحی جلد	نادر خلی
شمارگان	۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ	اول - ۱۳۹۹
شابک	۷۸-۶۰۰-۹۹۲۱-۳۷-۹
قیمت	۲۱۰۰۰ تومان

این اثر مشمول قانون حمایت از مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸/۱۱/۱۱ است.
انتشار و کپی برداری تمام یا قسمتی از این اثر بدون اجازه ناشر مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

مرکز بخش انتشارات آناطب: تهران، میدان انقلاب، ابتدای کارگر شمالی، کوچه رستم، پلاک ۲۱، واحد ۲

www.Anateb.Net

۰۲۱-۶۶۴۶۲۷۹۹-۶۶۴۶۲۸۵۶

فهرست مطالب

مقدمه مترجم

مقدمه کتاب

لیست واژگان چینی

۱۷

بخش اول . پس زمینه

۱۸ فصل ۱. اندیشه مربو چینی

۱۹ الگو های تغییر

۲۰ روابط متقابل

۲۱ تجزیه و ترکیب

۲۴ بین یانگ

۲۶ ساختار و عملکرد

۲۶ دقت و ابهام

۲۷ هارمونی و دیس هارمونی (سازکاری و ناسازکاری)

۲۸ خلاصه

۳۱ فصل ۲. چارچوب

۳۲ مواد

۳۳ جینگ لوآ

۳۷ زنگ فو

۳۷ بافت ها

۳۸ خلاصه

۳۹	پنج ماده و کارکرد آنها
۴۲	بین یانگ و مواد
۴۴	شکل گیری مواد
۵۱	ابهامات
۶۰	الگوهای ناسازکاری مواد
۶۳	ابهامات دیگر
۶۹	خلاصه

۷۲	منشاء بیماری ها
۷۴	عوامل بیم ری
۷۶	عوامل خارجی
۱۰۷	عوامل داخلی
۱۰۸	عوامل متفرقه
۱۱۹	خلاصه

۱۲۱	واژه شناسی
۱۲۲	طبقه بندی الگوهای بیماری
۱۲۳	الگوهای ناسازکاری اصول هشتگانه
۱۲۷	ترکیب الگوهای اصول هشتگانه
۱۴۴	تناقض های آشکار
۱۴۶	ارزیابی طبقه بندی اصول هشتگانه
۱۴۸	الگوهای مشترک بیماری
۱۵۰	خلاصه

فصل ۶ . زنگ فو

۱۵۳

۱۵۳..... منشاء سردرگمی

۱۵۷..... دوازده زنگ فو

۱۵۸..... زنگ فو

۱۶۰..... زوج‌های زنگ فو

۱۶۱..... خلاصه

۱۶۳

فصل ۷ . شم (کلیه) و پانگ گو آنگ (مثانه)

۱۶۳..... شم (کلیه)

۱۷۵..... عملکردها

۱۷۵..... الگوهای ناسازگاری

۱۷۹..... کمبود تینگ شن

۱۸۲..... کمبود یانگ شن

۱۸۹..... کمبود یین شن

۱۹۳..... خلاصه

۱۹۵..... بانگ گو آنگ (مثانه)

۱۹۵..... عملکردها

۱۹۶..... الگوهای ناسازگاری

۲۰۱

فصل ۸ . پی (طحال) و وی (معهده)

۲۰۱..... عملکردها

۲۰۴..... مایعات، رطوبت و بلغم

۲۰۷..... الگوهای ناسازگاری پی

۲۰۹..... کمبود چی پی

۲۱۲..... کمبود چی یانگ

۲۱۴	 ناتوانی پی در مدیریت شوته
۲۱۶	 نزول چی پی
۲۱۸	 تهاجم سرما و رطوبت به پی
۲۲۵	 اغتشاش در سر ناشی از بلغم کدر
۲۲۷	 خلاصه
۲۳۰	 وی (ریه)
۲۳۰	 عملکردها
۲۴۵	 الگوهای ناسازگاری
۲۳۲	 احتباس مایعات در وی ناشی از سرما
۲۳۳	 احسان غذا در وی
۲۳۴	 سمبو پیر وی
۲۳۵	 اشتعال تش و
۲۳۷	 سایر ناسازگاری های وی
۲۳۸	 خلاصه

فصل ۹. گان (کبد) و دان (کیسه صفرا)

۲۴۱	 گان (کبد)
۲۴۱	 عملکردها
۲۴۵	 الگوهای ناسازگاری
۲۴۹	 افت چی گان
۲۵۵	 کمبود شوته گان
۲۵۹	 بیش فعالی یانگ گان
۲۶۵	 اشتعال آتش گان
۲۶۹	 طغیان باد گان
۲۸۰	 گرمای رطوبی در گان و دان
۲۸۳	 رکود سرما در جینگ لو آی گان

۲۸۶	خلاصه
۲۸۷	دان (کیسه صفرا)
۲۸۷	عملکردها
۲۸۸	الگوهای ناسازکاری

فصل ۱۰. شین (قلب) و شیانو چانگ (روده کوچک)

۲۹۱	شین (قلب)
۲۹۱	عملکردها
۲۹۷	الگوهای ناسازکاری
۲۹۸	کمبود چی شین
۲۹۹	کمبود یانگ شین
۳۰۳	رکود ریه شین
۳۰۶	در نبود شین
۳۰۸	کمبود سین
۳۱۰	اشتعال آتش شین
۳۱۵	بی‌قراری شین ناشی از آتش بلغه
۳۱۶	غبار شین ناشی از بلغم سرد
۳۲۰	خلاصه
۳۲۳	شیانو چانگ (روده کوچک)
۳۲۳	عملکردها
۳۲۳	الگوهای ناسازکاری
۳۲۴	مسدود شدن چی شیانو چانگ
۳۲۵	فزونی گرما در شیانو چانگ

فصل ۱۱. فی (ریه) و داچانگ (روده بزرگ)

۳۲۷	فی (ریه)
۳۲۷	عملکردها

۳۳۲.....الگوهای ناسازکاری

۳۳۵.....کمود چی فی

۳۳۸.....کمود بین فی

۳۴۰.....خشکی فی

۳۴۱.....تهاجم باد به فی

۳۴۴.....رکود بلغم در فی

۳۴۸.....خلاصه

۳۵۲.....چانگ (روده بزرگ)

۳۵۲.....عملکردها

۳۵۲.....الگوهای ناسازکاری

۳۵۳.....آب سرد روده

۳۵۵.....تهاجم گریه رطوبت به دا چانگ

۳۵۶.....یبوست و اسهال

۳۵۸.....خلاصه

فصل ۱۲. شین بائو (پریکاردیوم) و سان جیانو (آتش خان سه گانه)

۳۶۱.....شین بائو (پریکاردیوم)

۳۶۱.....عملکردها

۳۶۲.....الگوهای ناسازکاری

۳۶۴.....سان جیانو (آتش خان سه گانه)

۳۶۵.....سان جیانو به عنوان تقسیم سه گانه

۳۶۷.....سان جیانو به عنوان سیستم فو

۳۷۴.....سان جیانو به عنوان جینگ لوان

۳۷۵.....سان جیانو به عنوان نقاط سان جیانو

۳۷۷.....درمان ناسازکاری های سان جیانو

۳۷۸.....خلاصه

فصل ۱۳. مروری بر پنج زنگ

۳۷۹

۳۸۱..... عملکردها

۳۸۱..... روابط متقابل کارکردهای اصلی زنگ

۳۸۵..... منشاء الگوهای ناسازکاری

۳۹۱

بخش سوم. روابط متقابل

فصل ۱۴. روابط متقابل زنگ فو

۳۹۳

۳۹۴..... بین یانگ

۳۹۵.....

۳۹۷..... آسیب‌شناسی مواد

۳۹۹..... جینگ لوآ

۴۰۰..... بافت ها

۴۱۷..... زنگ فو

۴۱۹..... زنگ فو و منشاء بیماری‌ها

۴۲۶..... خلاصه

فصل ۱۵. احساسات و عواطف

۴۲۷

۴۲۷..... احساسات و رفتارها

۴۳۰..... طبقه‌بندی احساسات

۴۳۱..... حواس پنجگانه و پنج زنگ

۴۳۷..... حواس پنجگانه و مراحل پنجگانه

۴۳۹..... هیجانات و بین یانگ

۴۴۱..... هیجانات و مواد

۴۴۲..... هیجانات و جینگ لوآ

۴۴۴..... قوای ذهنی و هیجانات

۴۴۵..... اهمیت بالینی ناسازکاری هیجانی

۴۴۸	درمان اختلالات هیجانی
۴۵۰	درمان بیماری شدید روانی
۴۵۶	خلاصه

فصل ۱۶. ناسازکاری‌هایی که بیش از یک زنگ را درگیر می‌کنند

۴۵۷	ناسازکاری‌های دو زنگ با هم
۴۷۲	ناسازکاری‌های همزمان سه زنگ یا چند زنگ
۴۸۶	وابط متقابل زنگ فو در الگوی برخی بیماری‌های رایج
۴۹۲	خلاصه

۴۹۴

بخش چهارم. طبابت و کارهای بالینی

فصل ۱۷. روش‌های بالینی

۴۹۷	تشخیص
۴۹۸	درمان
۵۱۷	آموزش بیماران
۵۲۶	خلاصه توالی روند کار بالینی
۵۳۸	خلاصه
۴۹۲	خلاصه

فصل ۱۸. سوابق پزشکی موارد بیماری

۵۴۷	اورتیت مزمن یا التهاب گوش میانی
۵۵۰	وزوز گوش و اختلال تعادل انسان
۵۵۳	آنژین صدری
۵۵۶	درد قفسه سینه
۵۶۱	کهیپر و درد شکم
۵۶۵	کمر، شانه، سینه‌ها و دستگاه تنفسی
۵۷۰	بی‌رمقی و بی‌خوابی

آرتریت و استرس ۵۷۵

خلاصه ۵۸۴

فصل ۱۹. نتیجه‌گیری ۵۸۵

مرور اجمالی ۵۸۵

کلیات ۵۸۷

آموزش طب سنتی چین ۵۸۹

ضمائم ۵۹۳

لیست وظایف و ناسازکاری‌های زنگ فو ۵۹۴

تاب نم ۵۹۷

www.ketab.ir

مقدمه مترجم

آنچه مرا به عنوان یک پزشک حوزه طب غرب در بدو مواجهه با طب چینی متحیر کرد، شخصیت بسیار متفاوت و رفتار غریب بدن و ارگان‌های آن بود. اگر - با آنها آشنا بودم ولی بین اندوخته‌های حافظه و آنچه در این پارادایم مطرح می‌شد قیاسی نمی‌دیدم. ساختمان و عملکرد ارگان‌ها که ترسیم‌کننده درک و نگرش کلی به بدن می‌اشد، در طب چینی، چنان کاراکتر متفاوتی از خود نشان می‌دادند که هر گونه تشابه انعطاف‌اندیشه، با هدف همگون‌سازی دانش غرب با این رویکرد را بی‌ثمر و نافرجام می‌ساختند.

این سوء تفاهم و تکلف مرا به یاد حلقه‌ای از کارل یاسپرس فیلسوف آلمانی انداخت که معتقد بود، زمانی که در شرایط جسمانی از درک و مفاهیمه واقع شدید، در مفهوم واژه‌ها تجدید نظر کنید. بنابراین ساخت و نیاد اندیشه‌ای نو و قالبی جدید برای مفاهیم کلی در آناتومی، فیزیولوژی، پاتولوژی و خصوصاً ارگان‌های بدن، بسیار معقول‌تر و باصرفه‌تر می‌نمود، تا تلاش برای ترجمه و اتحاد آنها با مفاهیم غربی و همانندسازی واژه‌ها که به قول فرگه محمل اندیشه به حساب می‌آیند.

در طب چینی مفاهیمی مثل چی، یین و یانگ و زنگ فو، شالوده‌های بنیادین پارادایم را شکل می‌دهند، ولی در این میان شاید زنگ فو مهم‌ترین مقوله‌ای است که مستقیماً به طب چینی مربوط می‌شود و هسته اختصاصی قرائت این مکتب پزشکی، از بدن انسان محسوب می‌گردد. چرا که آن دو دیگری، صرفاً متعلق به حوزه طب نبوده و مفاهیم کلی فلسفی هستند که بدن و انسان به واسطه جزء از کل بودن، مشمول بیانگری این تعاریف واقع شده‌اند.

در اثنای این چالش‌ها، فکری در مارس سال ۲۰۰۱ زمانی که قبل از دوره PhD در آکادمی طب سوربی پکن مشغول به تحصیل بودم، یک دوست هم‌دوره آمریکایی، کتابی را برایم معرفی کرد. که این کتاب طی دوران آموزش، تأثیر بسزایی در درک مفاهیم بنیادین طب چینی برایم داشت. چندین ویژگی مهم این کتاب برایم آن را از دیگر منابع در دسترس متمایز می‌کرد. اول اینکه مؤلف، با تمرکز بر روی یکی از محورهای اساسی TCM یعنی زنگ فو، سعی در تقلیل پیچیدگی‌های این مکتب طبی داشت و چهارچوب اصلی این موضوع را با سادگی هر چه تمام تبیین و ارائه نموده بود به طوری که برای یک دانشجوی مبتدی این مکتب، درک و دریافت محتوای مطلب را بسیار تسهیل می‌کرد. استفاده از دیاگرام‌ها، چارت‌ها، جداول و خلاصه‌های چندلایه از دروس ارائه شده از نکات مشهود این مجموعه به حساب می‌آمد. دومین ویژگی کتاب این بود که طب چینی از زبان یک محقق، مؤلف و درمانگر غربی که آشنایی کاملی بر طب غرب و ساختار ذهنی دانشجوی و پزشک طب غرب داشت بازگو می‌شد و

در نتیجه، جریان ارائه مطالب و منطق کلام آن را برای پزشک طب غربی شیواتر می نمود. خصوصیت دیگر کتاب زنگ فو اصرار مؤلف بر درک مفاهیم آن از طریق مقایسه و توضیح تطبیقی بود که در مقوله آموزش، تکنیک برجسته‌ای محسوب می شود. دکتر جرمی راس Jeremy Ross بر خلاف بسیاری از منابع غربی، واژگان اصلی چینی را که نقش کلیدی در این پارادایم طبّی دارند بدون معال ساری، سیناً در این کتاب جای داده است، که دلیل بر تأکید وی بر تفاوت بار مفهومی این اسامی با معانی‌های غربی آن می باشد که از نظر مترجم، این وسواس مؤلف را اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

در کل، شرح دقیق و بی‌اسمال، ساده و در عین حال کاربردی زنگ فو که از ارکان زیربنایی TCM است، این داب را به یک منبع بالارزش و مناسب بدل کرده، به طوری که در اکثر دوره‌های آموزشی که برگزار کرده‌ام، جزء یکی از منابع مورد استفاده‌ام، واقع شده است. لذا تصمیم گرفتم جهت استفاده بیش از پیش همکاران و علاقمندان، متن ترجمه شده آن را با بررسی در اختیار عزیزان قرار دهم.

در ترجمه این کتاب با امانتداری و احترام به حساسیت مؤلف، دقیقاً عبارات چینی را نظیر متن اصلی، در ترجمه فارسی به کار برده‌ام که در ابتدای مطالعه اگرچه ممکن است برای خواننده مواجهه با این واژگان، کمی ثقیل و نامأنوس به نظر آید ولی یقیناً در اندک زمانی و پس از مطالعه چند صفحه، این مشکل مرتفع خواهد شد و نه تنها خواننده را با چندین واژه تخصصی طب چینی آشنا خواهد

کرد، بلکه هر یک از این اصطلاحات در ذهن، قالبی اختصاصی برای خود افتتاح خواهند نمود، به طوری که اغتشاش و ابهام در درک مفاهیم را به حداقل خواهند رساند و معادل‌های فارسی و انگلیسی، فضای مدل‌های چینی را کدر و مبهم نخواهد کرد. عدم وفاق واژه‌گزینی در ترجمه متون طب چینی به فارسی از یک طرف و کاستی‌های کار مترجم از سویی دیگر یقیناً مانع از ارائه کتابی بی‌نقص بوده است، که با پیشنهادات و راهنمایی‌های زعماء، بالطبع اصلاح خواهند شد.

در خاتمه بر خرد و فضل و دانم از سرکار خانم نرمین قوسی که در مراحل نشر این کتاب یاریم کردند و همچنین سرکار خانم مینا واحدی که زحمات زیادی متقبل شدند، کمال تشکر و ادب داشته باشم.

دکتر رامین مجلسی

تبریز

پایه ۱۳۹۸